

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas.

Genom en den 15 februari 1946 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 68, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas.

Härigenom förordnas, att lagen den 12 december 1941 om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas, vilken jämlikt lag den 8 juni 1945 (nr 277) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947.

Lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas gäller, enligt lag den 8 juni 1945, nr 277, till och med den 30 juni 1946. Enligt förstnämnda lag må, därest tillgången på elektrisk kraft ej förslår att tillgodose behovet därav, Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande statens bränslekommission meddela föreskrift om kraftens fördelning mellan förbrukarna samt om användningen i övrigt av tillgänglig kraft. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande gas. För att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning erfordras, enligt 1 §, särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t ensam. Sedan 1941 års riksdag enligt skrivelse nr 503 lämnat samtycke i förenämnda hänseende, har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 12 december 1941, nr 926, förordnat, att ifrågavarande bestämmelser tills vidare skola äga tillämpning.

Bihang till riksdagens protokoll 1946. 9 saml. 1 avd. Nr 9—10.

Med stöd av berörda lag har Kungl. Maj:t den 13 april 1945 (nr 117) utfärdat kungörelse angående inskränkning av förbrukningen av elektrisk kraft. I denna stadgas bl. a., att bränslekommissionen äger meddela föreskrift som i lagen avses *dels* om inskränkning i rätten att använda elektrisk kraft för alstrande av ånga, *dels ock* om inskränkning i förbrukningen eller om användningen i övrigt av elektrisk kraft i ort med gasverk, i den mån sådan reglering påkallas av bristande överföringsförmåga hos de elektriska ledningsnäten eller stigarledningarna.

Bränslekommissionen har i anledning härav utfärdat cirkulär *dels* den 13 april 1945 (nr 337) angående inskränkning i rätten att inom vissa gasverksstäder använda elektrisk kraft, *dels ock* den 2 november 1945 (nr 383) angående inskränkning i rätten att använda elektrisk kraft för alstrande av ånga. Bestämmelserna i förstnämnda cirkulär ha hittills icke trätt i tillämpning. Det senare cirkuläret innehåller bestämmelser om att konsument får använda elektrisk kraft för alstrande av ånga endast efter särskilt tillstånd. Dyligt tillstånd, som tidigare meddelades av bränslekommissionen, lämnas numera av den s. k. centrala driftsledningen i Stockholm.

I fråga om förbrukningen av gas har Kungl. Maj:t, efter framställning från bränslekommissionen, den 8 december 1944 *dels* uppdragit åt kommissionen att förbereda genomförandet av sådan reglering av gasförbrukningen, som avses i lagen den 12 december 1941, *dels ock* utfärdat kungörelse (nr 762) angående förberedande åtgärder för dylik reglering. Sedermera har Kungl. Maj:t den 6 april 1945 med stöd av samma lag utfärdat kungörelse (nr 106) angående inskränkning av förbrukningen av gas. I denna stadgas bl. a. om rätt för bränslekommissionen att, i den mån sådant påkallas av bristande tillgång på gas, för samtliga orter med gasverk eller viss eller vissa av dem meddela föreskrift, som avses i berörda lag, om inskränkning i förbrukningen samt om användningen i övrigt av gas. Med stöd av kungörelsen har bränslekommissionen genom cirkulär den 6 april 1945 (nr 326) förordnat om allmän gasransonering i vissa städer. Genom senare cirkulär har den allmänna gasransoneringen upphävts i några av dessa städer, så att dylik ransonering numera är införd endast i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Hälsingborg, Karlskrona, Landskrona, Kristianstad, Trelleborg, Ystad och Eslöv. — I de orter, där allmän gasransonering icke är införd, gäller däremot förbud — med vissa undantag — mot att utan vederbörande kristidsnämnds tillstånd använda gas i gasanordning, som särskilt inrättats för beredning av varmvatten, eller i anordning, särskilt inrättad för tändning av värmepanna. Bestämmelser härom äro givna i bränslekommissionens cirkulär den 20 oktober 1944 (nr 300). För samtliga orter med gasverk är vidare i kommissionens cirkulär den 27 februari 1945 (nr 324) förbud med vissa undantag stadgat mot att utan kommissionens tillstånd använda gas i gasförbrukande apparat, som nyanslutits efter den 15 mars 1945. Sistnämnda båda cirkulär äro utfärdade med stöd av kungörelser, som numera ersatts med kungörelsen den 6 april 1945, nr 106.

I propositionen uttalar *föredraganden, statsrådet Ericsson*, följande:

»Med hänsyn till den rådande situationen på bränslemarknaden måste man utgå från att behov av en lagstiftning av förevarande slag kan komma att föreligga jämväl efter den 30 juni 1946. Giltighetstiden för lagen i fråga torde därför böra förlängas, förslagsvis till och med den 30 juni 1947. Givetvis komma nu gällande restriktioner att bibehållas och tillämpning av lagen i övrigt att äga rum endast i den mån så befinnes nödvändigt.»

Lagrådet har lämnat det upprättade lagförslaget utan erinran.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag *Utskottet.* och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 68, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 mars 1946.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Schlyter, Bergquist, Wagnsson, Karl Emil Johanson, Westman, Ahlkvist, Löthner* och *William Ohlsson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Gezelius, Hedlund* i Östersund, *Werner, Olsson* i Mellerud, *Berg, Lindberg* och *Rylander*.
